

Бован Є.В.
здобувач вищої освіти за освітнім ступенем магістр
Науковий керівник: Фатюха Н.Г.,
к.е.н., доцент, кафедра ФБСС
Запорізький національний технічний університет
м. Запоріжжя, Україна

ПОНЯТТЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: СТАТИСТИЧНИЙ АСПЕКТ

В економіці України енергетичний комплекс відіграє дуже важливу роль, він є невід'ємною частиною економічного і суспільного добробуту. Енергетичний комплекс має велике районоутворююче значення, є передумовою для розвитку паливоємних виробництв і формування промислових комплексів.

Розвиток енергетики України керується такою нормативною базою: «Про енергозбереження»; «Про альтернативні джерела енергії»; «Про альтернативні види палива»; «Про теплопостачання»; «Про електроенергетику»; «Про газ (метан) вугільних родовищ»; «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного потенціалу»[1].

Ці закони визначають правові, соціальні, економічні, екологічні та організаційні засади діяльності у сфері дослідно-промислової розробки, геологічного вивчення (видобутку) і використання джерел палива та енергії, а також розширенню їх використання у паливно-енергетичному комплексі.

Одним з важливіших аспектів, який вивчає статистика енергетики є статистика паливно-енергетичних ресурсів. Необхідність у енергетичних балансах викликана потребою отримання надійних статистичних даних для моніторингу енергетичної ситуації як на національному, так і на міжнародному рівнях, створення інформаційної бази для проведення аналізу та прогнозування стабільного функціонування економіки країни, можливості порівняння енергетичних показників різних держав і визначення їхнього місця у світовому споживанні палива, уникнення розбіжностей щодо оцінок сучасного стану

енергетики [2].

На сучасному етапі серед головних завдань органів державної статистики можна виділити підвищення якості та надійності статистичної інформації, зменшення звітного навантаження на респондентів, зниження витрат бюджетних коштів на проведення статистичних спостережень. Вирішення цих задач передбачає, зокрема, вдосконалення статистичної методології, впровадження вибірових спостережень, диверсифікацію джерел отримання інформації. Певні зрушення в цьому напрямку відбулися і в статистиці енергетики. У показниках державних статистичних спостережень ураховані міжнародні вимоги до ведення статистики енергетики на базі використання європейських стандартів енергетичної статистики, встановлених Регламентом Європейського парламенту та Європейської ради № 1099/2008 від 22 жовтня 2008 року про статистику в галузі енергетики [2].

Для відображення та упорядкування результатів статистичних спостережень з енергетики використовують такі форми статистичної звітності: № 4-мтп (річна) «Звіт про використання та запаси палива» - відображає використання та запаси палива енергетичним сектором; № 11-мтп (річна) «Звіт про постачання та використання енергії» - нормативний документ, передбачений для підприємств-споживачів, які відпускають і/або використовують тепло й електроенергію; № 4-мтп (місячна) «Звіт про використання та запаси палива» - подають юридичні особи, які використовують або мають у запасах паливо [3].

Основними завданнями статистичного вивчення паливно-енергетичних ресурсів України є науково обґрунтована організація статистичного спостереження, збору, обробки і аналізу статистичних даних, які характеризують результати використання паливно-енергетичних ресурсів (сировини, матеріалів, палива, електро – і теплоенергії), залучення у виробництво вторинних ресурсів, наявність запасів найважливіших видів матеріальних ресурсів у постачальників, залишки і використання найважливіших видів сировини, матеріалів, палива, тепло- та електроенергії на

підприємствах – споживачах різних форм власності, видів економічної діяльності.

Важливим завданням статистики паливно-енергетичних ресурсів є також постійне вдосконалення діючої системи обліку і звітності, їх спрощення і скорочення, підвищення достовірності статистичної інформації. За ступенем охоплення одиниць сукупності організація статистичного спостереження у галузі статистики енергетики в Україні ґрунтується на суцільному обстеженні суб'єктів господарської діяльності, тоді як в більшості галузей статистики використовуються вибіркові методи (статистика промисловості, будівництва, торгівлі, праці, сільського господарства, структурна статистика, обстеження домогосподарств).

У цьому контексті одним з актуальних завдань органів державної статистики є удосконалення та спрощення форм статистичної звітності, вирішення проблеми переходу від суцільної статистичної звітності до сучасних прогресивних форм статистичного спостереження, ширше використання альтернативних джерел інформації у відповідності зі Стратегією розвитку державної статистики на період до 2017 року. Зазначена проблема потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Державне агентство з енергоефективності та енергозабезпечення України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://qps.ru/35QL0>
2. Методологічні положення з організації державних статистичних спостережень щодо використання палива та енергії [Електронний ресурс]. Державна служба статистики України / за редакцією А. О .Фризоренко, Київ, 2011.- С.38 - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.